

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Ker je po časopisih vedno čitati o popisovanju cerkvenega premoženja na Francoskem ter o upornu nepoučene množice proti temu, ker je splošno vedno čitati o ločitvi cerkve od države na Francoskem, ki se na eni strani proslavlja kot velik kulturni čin, na drugi strani pa se piše, da francoska vlada zatira francoske katolike in jim hoče jemati vero, podamo čisto v kratkih besedah vsebino zakona o ločitvi cerkve od države na Francoskem:

Država sama ne pripozna nobenega bogočastja, varnje pa vse tiste, ki mu hočejo služiti. Stroški za bogočastje, ki jih je morala pokrivati dozdaj cerkev, občina in okraj, odpadejo. Cerkevne družbe se lahko osnujejo, kjer jim je to drago, treba je le, da se ravna po predpisih, ki so določeni za zasebna društva. Ta verska društva dobe vse cerkveno premoženje, njih upravo pa ima kontrola države. Verska društva osnujejo lahko posebne deželne zveze, kakor jim to najbolj ugaja, si nabirajo lahko lastno premoženje in dobe za večno uporabo vse župne cerkve, katedrale in kapele brezplačno od države. Ravno tako jim pripusti vlada župnišča, semenišča in podobna poslopja. Za te bo plačevati šele po preteku gotove dobe nekaj letne odškodnine. Denar pripade državni blagajni. Vsak duhovnik, ki je služboval vsaj trideset let in dopolnil šestdeseto leto, dobi od vlade stalno pokojnino. Istotako prevzame država vse pripadnike posameznih veroizpovedij v popolno varstvo,

tako da smejo opravljati svoje božje službe, kadar hočejo. Strogo pa je prepovedano zlorabljanje cerkvena tla v politične namene. Kdor bi se proti temu pregrešil, kdor bi agitiral v cerkvi za kako stranko, razpravljal na svetih tleh o čem drugem, kakor o verskih vprašanjih, bo obtožen in postavljen pred sodnike.

Interpelacija

posl. viteza Berksa in tovarišev na ministra notranjih zadev ter pravosodnega ministra v zadevi mestne policije v Brežicah, vložene v 387. seji dne 6. marca 1906.

O mestni policiji v Brežicah, ki je že tvorila predmet interpelacij v septembru 1905 in februarju 1906, moremo trditi po starem latinskem izreku: nobenega dne brez hudodelstva!

Pri mestnem uradu v Brežicah vladajo naravnost barbarske razmere: mestna policija, obstoječa iz občinskega tajnika Karla Schallona (recte Czallona, že kaznovanega radi prestopkov po §§ 411, 436, 231, 491, nadalje zopet 411 in zopet 491 kaz. zak.) ter iz stražnikov Karla Žerjava (že kaznovanega radi prestopkov, po §§ 411, 460 ter zopet 411, 468, 412, 491, 496, 431, dalje še zopet 411 kaz. zak.) in Antona Narata (že kaznovanega radi prestopkov po §§ 411, 468, 431, 496 in radi hudodelstev po §§ 118, 237, 269a in 270 kaz. zak.); ta mestna policija gospodari kakor na Turškem.

Karl Schallon je bil 17. febr. t. l. kaznovan kar radi štirih prestopkov,

med temi tudi po § 331 kaz. zak., ker je trg. pomočnika Antona Žlenderja v obč. zaporu pretepal. Od obtožbe po § 6. zakona o osebni svobodi in po § 496 k. z. je bil sicer oproščen, a priziv se je uložil.

Občinski stražarji, posebej obč. tajnik, so v preiskavi, ker so nekega Salomona v obč. zaporu tako pretepli, da so mu poškodovali ušesno mrenico in mu tako v službi prizadjali težko telesno poškodbo; istega so brez povoda v obč. zaporu uklenili, ga obesili na nalašč v to pripravljen žrebelj in ga pustili viseti med nebom in zemljo tako dolgo, da je radi bolečin omedlel.

Pri razpravi dne 16. febr. v kaz. zadevi U 441/5 okr. sodišča v Brežicah je potrdil priča Alojz Klavžer, posestnik in voznik v Brežicah, pod prisego, da ga je obč. tajnik v obč. zaporu, med tem ko sta ga oba stražarja držala uklenjenega, z roko in pestjo tako bil po glavi, da mu je vsa otekla. Pri isti razpravi se je dokazalo pa priča, da sta stražarja Narat in Žerjav nekega Ant. Sumreka iz Pavlovec v obč. zaporu tako pretepla, da mu je 2 meseca tekla kri iz ušes.

Ko je Anton Sumrek vsled žeje izmučen prosil vode in se mu je odrekla, je začel v zaporu ropotati. Prišla sta stražarja Žerjav in Narat, ga uklenila čes: „Tem Slovencem bomo že pokazali!“, ga bila s pestmi. Narat celo z verigo, po glavi, po obrazu, po hrbtu, ga suvala z nogami in bila z njegovim obrazom po steni, ga obesila uklenjenega na žrebelj in ga pustila viseti 15 minut. Ko ga je peljal Narat k sodnji — bil je obdolžen radi kraje para šolnjeve — mu je med potjo pri-

govarjal, naj pred sodnijo ne pove odkod ima poškodbe na licu in po telesu; to naj zamolči in se naj izgovarja s pijanostjo, češ, da bo potem manj kaznovan; s tem ga je hotel zapeljati h krivemu pričevanju pred sodiščem. Tožbe radi pridobljenih poškodb nista hotela prevzeti niti mestni urad niti sodnija.

Pri isti razpravi U 441/5 bi bil imel ... zaslišan priča Anton Sušin iz Zlatnega, ker je bil od stražnikov v obč. zaporu poškodovan; sodnik pa je odklonil tozadevni predlog kot nepotreben.

Pri isti razpravi dne 16. febr. je pričal stražnik Karl Žerjav pod prisego krivo, ker je potrdil neko za občinskega tajnika ugodno okolščino v prilog temu, med tem ko ni niti obč. tajnik niti ostalih osem prič iste potrdilo.

Pri razpravi dne 16. febr. je stavil zastopnik strank, poškodovanih po policiji, predlog, naj se odstopijo sodni akti na podlagi zgornjih zapriseženih izjav prič v svrhu navedenja kazenskega postopanja državnemu pravdnistvu, a sodnik in državnopravdni funkcionar — oba uradnika vsenemskega mišljenja, eden osebni prijatelj (!) obč. tajnika, drugi osebni prijatelj kompromitiranih članov obč. odbora — sta ostala gluha in slepa. Na ta način se hoče doseči, da ostanejo ta v nebo kričeča hudodelstva nekaznovana.

Okr. glavarstvu v Brežicah so te škandalozne razmere pač znane, a ne gane ni s prstom, ker vedno sluša le na diktat gospodujoče klike, ki se poslužuje teh hudodelcev in njihovega terorizma, da se ohrani na krmilu; okr. glavarstvo vara celo z lažnjivimi

LISTEK.

Prijatelj Lovro.

Bivški spisal Avgust Šenoa; poslovenil Janko Bratina.

(Dalje.)

Ono noč je dozorela v njem nova misel. „Jaz da nimam moči, da duševno nadkrilim te velikane? Kuka-vica bi bil, da bi se trgal za predstojnikovo srečo. Višje, višje mi leti duša!“ Lovro je začel resno razmišljati o svoji bodočnosti, ter se odločil posvetiti se višjim državnim znanostim, ko dovrši svojo nalogo v predsednikovi hiši.

Takrat se je Lovro pomiril s svojo rubino. Predsednik je v uradnih poslih potoval po postojnski okolici. Ker je bil zvedel od starega kanonika, kako in zakaj se je Lovro sprl z očetom, se je odločil starca zopet potolažiti. Prišedši tedaj v oni kraj, pozval je predse Lovrovega očeta ter mu rekel: „Boter moj dragi! Menda veste, da je vaš Lovro v moji hiši in

uči mojega sina. Bog vas je res blagoslovil, ko vam je dal tacega sina, ker je pošten, umen in učen človek. Dika vam je in čast celi vaši hiši. Vem, da vam je žal, ker ni ostal v semenišču. No, ne jezite se zato! Bog je dal človeku voljo in vsak človek ima svojo. Verujte mi, da bode Lovro danes ali jutri tudi brez črne halje velik gospod. Upam, da bode to srečo dočakali. Toraj pomirite se, za Veliko noč vam ga pošljem. Z Bogom.“

Starec se je zelo razveselil. Kako bi se ne? Če deželni glavar pravi, da Lovro nekaj velja, da je učen in da bode gospod, ko je Lovro celó tako učen, da lahko podučuje sina milostljivega gospoda predsednika, tedaj je gotovo res. „Vidiš, vidiš“ pravi starec sam s sabo, „Lovro je tedaj junak, ni mevža“. Ko je sosedom pravil, radi česa ga je predsednik poklical predse in kako mu je hvalil sina, govorili so kmetje: „Ej, lahko je Lovru, ko ima svetega Petra za botra“. A doma? Mati se je od veselja skoro raztopila v solzah. Sestra in svak sta se veselila Lovrovega prihoda.

— Vidiš, mati, rekel je oče, da bi mi bil kateri boter ali sosed govoril za dečka, bi mu bil odgovoril, da govorim neumno; ali ko je začel sam milostljivi gospod hvaliti Lovra, se mi je omečilo srce in pomislil sem, če ne bode duhovnik, postane lahko s časoma slaven človek.

— Da bi Bog dal, in hvala Bogu! odvrnila je starica.

— Amen, mati, zasmejal se je starec; če se ne bo svetila zlata kapa na Lovrovi novi maši, tedaj se bo na gosposki svatbi.

O Veliki noči je Lovro srčno objel svoje drage. Vsi so se mu zelo čudili. Bil je črno oblečen, oblečen lepše kot okrajni sodnik. Čudili so se zlati verižici, krasnim prstanom, svetlim črevljem in visokemu klobuku. Vsakemu je Lovro prinesel kakov dar. Očetu srebrno uro z verižico, materi svilnato ogrinjalo, sestrini fino obleko, pa tudi črnooki malček je dobil dva trda tolarja i množico kolačev. Doma Lovro ni imel dosti miru. Ves božji dan so prihajali ljudje ter popraševali mla-dega modrijana o vojski, o miru, o

davkih, o žetvi, o vojaštvu; kajti kako bi vsega tega ne znal človek, ki je s predsednikom za eno mizo. Lovrovim starišem je bila ta radovednost po volji. Ponosno so oni navijali ubogega Lovra kakor uro s piščalko, naj pokaže svojo modrost. Mladič se pri tem ni čisto nič jezil. Bil je vedrega lica, vesel. Za Malvino ga ni več bolelo srce. Njena neprirojena koketerija mu je bila celó — zoprna. Trdno prepričan, da bode dosegel svoj vzvišeni smoter, se je udal popolnoma prostodušnosti svojih domačih ter jim pustil, da se ga navžijejo po volji. Včasih je šel sam na samotni hriček vrh sela. Tu je ležal po več ur čisto sam, tu je delal v svoji duši in zidal bodočnost. Vrnivši se v mesto je zvedel, da je umrl njegov dobrotnik kanonik. Živo je zadela ta vest njegovo dušo. Več dni je bil žalosten, zelo žalosten. No, tudi ta žalost se je počasi potolažila. Ta dogodek je bil Lovru nov povod, da se je spomnil Malvininih besed, da je začel misliti na bodočnost.

(Dalje sledi.)

poročili nadrejene ji oblasti. češ. da uživa mestna policija kljub tem mladostnim grehom (!) zaupanje pri prebivalstvu.

Hudodelstva mestne policije v Brežicah — zloraba uradne oblasti, kriva pričevanja, težke telesne poškodbe itd. — so notorična, a oblasti so slepe in gluhe; zastopniku poškodovanih, ki je to turško gospodarstvo brez ovinkov razkrinkal, je očital obč. tajnik pred sodiščem, da dela to le iz sovraštva. Zopet nov prestopok.

Radi tega izgublja prebivalstvo vse zaupanje v nepristranost sodne in političnih oblasti, mestni policiji pa raste greben, dokler ne nastopi katastrofa, ko bo ljudstvo s silo napravilo red.

Končno opozarjamo, da se širijo med prebivalstvom govorice o nereelnih manipulacijah z ubožnim zakladom, posebej z uplačanimi denarnimi kaznimi itd., katere govorice ni možno kontrolirati, ker je obč. gospodarstvo za pretežno večino prebivalstva s sedmimi pečati zapečateni knjiga.

Stavimo vprašanja:

„Hoče-li visoka vlada nemudoma a) mestno policijo v Brežicah suspendirati, b) poslati na mesto nepristranskega preiskovalnega sodnika, da z vso strogostjo preišče hudodelstva mestne policije, c) poslati vladnega komisarja, ki naj nepristransko z vso strogostjo preišče delovanje mestne policije in odstrani vzroke nedostatkov?“

Dunaj, 22. svečana 1906.

Berks in tovariši.

Interpelacija

viteza Berksa in tovarišev do njegove ekscelence vodje justičnega ministrstva.

C. kr. štajersko namestništvo je izdalo sledeči ukaz knezoškofijskemu ordinarijatu v Mariboru:

„Z ozirom na dopise od 28. febr. 1900, št. 4055, 18. marca 1902, št. 3290, 24. marca 1904 št. 1098 in od 9. julija 1904 št. 2371 naznanja namestništvo visokemu knezoškofijskemu ordinarijatu, da sedaj tudi zopet župnik na Kozjaku odklanja uradovanje, ker noče, kakor c. kr. okrajno sodišče v Celju v svojem dopisu od 6. januarja 1906 št. 23 poroča, izpolniti nemških tiskovin, s karimi se naznanja rojstvo nezakonskih otrok.

Predsedništvo c. kr. nadsodišča je v svojem dopisu od 20. januarja 1906 opomnilo, da se nahajajo vse tiskovine, ki se tičejo uradnega občevarja med sodišči in župnijskimi uradi za okrožje graškega nadsodišča, v smislu obstoječih jezikovnih naredb samo v nemškem jeziku in da se smejo pri vseh sodiščih graškega okrožja le od justičnega ministrstva odobrene tiskovine le v nemškem jeziku rabiti, ne pa kake druge tiskovine.

V nekem prejšnjem slučaju se je poizvedelo, da se v resnici dvojezične (nemško - slovenske) tiskovine rabijo samo pri okrajnih sodiščih v Šoštanj in Konjicah.

Ta nepravilnost se je pa odločno grajala in odpravila.

Čisto gotovo je, da predsedništvo c. kr. nadsodišča s to naredbo krši v temeljni postavi obljubljeno enakopravnost obeh deželnih jezikov; le prazen izgovor je, sklicevati se na obstoječe jezikovne naredbe ter tudi ni rečeno, v kateri jezikovni naredbi da bi kaj takega stalo.

Župni uradi niso podložni sodišču, tudi niso njih pomožni organi; ako misli tedaj nadsodišče notranji uradni jezik, treba je poudarjati, da občevarje z župnimi uradi nikakor ni notranje uradovanje, marveč je ravno tako, kakor občevarje z občinami in stran-

kami, uradovanje na zunaj, da mora tedaj to uradovanje se vršiti nepogojno v obeh deželnih jezikih.

Podpisani vprašajo:

Je li njegova ekscelence pripravljena nezakonito naredbo graškega nadsodišča z dne 20. januarja 1906 razveljaviti in ukreniti, da se župnim uradom lavantinske škofije uroči slovensko-nemške tiskovine za občevarje s sodišči.

Vitez Berks in drugi.

Interpelacija

viteza Berksa in tovarišev do njegove ekscelence vodje naučnega ministrstva.

Mi smo v naših interpelacijah v 335., 350. in 371. seji se pritoževali zaradi nezakonitih razmer, ki so nastale v celjskem okrajnem zastopu, ki je bil brez vsake pravne podlage razpuščen, zaradi razmer, katerim vkljub opetovanim in ostrim pritožbam noče odpo- moči niti ministrstvo niti namestništvo. Namesto samostojnega okrajnega zastopa vlada leta in leta prav samovoljno vladni komisar.

Tudi danes se moramo iz istega vzroka pritožiti. Po razpustu okrajnega zastopa celjskega poljubilo se je predsedniku okrajnega šolskega sveta v Celju, da je od okrajnega zastopa izvoljene člane okrajnega šolskega sveta kratkomalo preziral, jih ni več klical k sejam okrajnega šolskega sveta ter je obravnaval stvari, ki spadajo pred okrajni šolski svet, samo z imenovanimi udi okrajnega šolskega sveta, to je z okrajnim šolskim nadzornikom, zastopnikom duhovništva in učiteljstva.

Njemu je na tem, da bi na ta način občinam usiljeval, prav drage in popolnoma nepotrebne šolske stavbe proti njih volji. Tako se sedaj zida krasna palača v občini Št. Jur na juž. žel. in sicer na vznožju hriba, kjer se stekajo vse vode ip. kjer bode ravno najbrž tista usoda zadela kakor šolo v Globokem v brežiškem okraju, ki se je bila stavila na plaz. Kako nezakonito je to postopanje, se že iz tega razvidi, da povsod izvoljeni odbori ali sveti tako dolgo delujejo, dokler ni izvoljen nov odbor ali svet.

Sicer se pa člani okrajnih šolskih svetov volijo od okrajnih zastopov za 6 let, okrajni zastopi sami pa na tri leta, tedaj celo po postavi ostanejo izvoljeni udje okrajnega šolskega sveta tudi še v taki dobi, v kateri že morebiti vlada čisto druga večina v okrajnem zastopu. Prav nobenega vzroka ni bilo, da so se kratkomalo izključili izvoljeni udje okrajnega šolskega sveta od daljnih sej.

Vsi sklepi, katere je storil okrajni šolski svet celjski od tistega časa, so neveljavni in nezakoniti.

Podpisani vprašajo njegovo ekscelenco, g. vodjo naučnega ministrstva:

1. Je li taisti pripravljen ukreniti, da se do nove izvolitve okrajnega šolskega sveta vsi njegovi člani vabijo k sejam?

2. Je li pripravljen, da se razveljavijo vsi sklepi okrajnega šolskega sveta, ki so bili storjeni v nenavzočnosti vseh članov oziroma ukazati, da se pri pravilnih sejah, spet vsi dotični sklepi znova spravijo na dnevni red?

Vitez Berks in drugi.

Svetovno-politični pregled.

— V državni zbornici se bliža prvo branje volilne reforme h koncu. V 396. seji dne 21. t. m. je govoril najprej dr. Bärnteither, ki se je zavzemal za to, naj bi se cela stvar izročila po ameriškem vzoru posebnemu odseku, takozvani konstituenti, katera bi imela o stvari sklepati in koje sklepi

bi naj bili podvrženi zgolj cesarjevi sankciji. Govorili so dalje posl. Grössl, ki je zatrjeval, da nosi vladna volilna reforma češki značaj, — v imenu Hrvatov posl. Biankini, ki je izjavil, da se morajo odstraniti krivice, ki jih hoče vlada zadati Slovanom na korist nemške hegemonije. — Posl. Olszewski je kot član poljske ljudske stranke za splošno volilno pravico, je pa zoper Gantschev načrt, ki oropa Galicijo za več mandatov. — Posl. dr. Michejda izjavlja, da je vladni načrt odpravil deloma stare, a ustvaril zopet nove privilegije. — Posl. Vogler je zahteval, naj se mandati na novo razdele po narodnostih. — Posl. Erb je nasprotoval izvajanjem posl. Haneisa, ki je trdil, da so kmečke občine oškodovane na korist industrijskih krajev. — Poljski posl. Breiter pozdravlja volilno reformo, ki se mora izvesti, se pa izjavlja tudi zoper razširjenje deželne autonomije ter zoper ločitev Galicije od ostalih kronovin, ker bi se s tem samo utrdila moč zlahte. — V 397. seji dne 22. t. m. so najprej odgovarjali ministri na razne interpelacije. Vodja žel. min. Vrba je odgovarjal na Kaftanovo interpelacijo glede težkoč pri karavanskem in vukovskem predoru. Izjavil je, da bo proga Celovec-Jesenice v začetku septembra t. l. predana prometu, proga Jesenice-Gorica-Trst pa že početkom julija t. l. — V nadaljni debati o volilni reformi se izjavlja posl. Udržal proti temu, da vlada dela razloček med kmečkimi občinami in mesti. — Posl. Wolf pogreva stare čevkarije, da je vlada izdelala načrt proti Nemcem, da bi dobila slovansko večino. — Govore še poslanec Opydo v imenu poljskega kluba, posl. Peschka v imenu nemških agrarcev in dr. Baxa v imenu Čehov. Glavnim govornikom pro je določen posl. Ebenhoch, contra posl. Stürghk. Posl. Ebenhoch izpodbija v daljšem, temeljitem govoru vse ngovore, ki so jih navajali razni govorniki proti volilni preosnovi.

— **Poslanske dijete**, t. j. dnevne plače poslancev, hoče vlada pavšalirati, t. j. predložiti hoče načrt, naj bi se namesto, kakor sedaj 20 K na dan, izplačalo poslanecem pavšalno vsoto 4800 K in za stanarino 1200 K, torej skupaj 6000 K. S tem bi se omogočilo hitrejšo izpolnjevanje zborničnih nalog in bi se tako pridobilo za deželne zборе več časa.

— **Penzijsko zavarovanje zasebnih uradnikov**. Komisija gosposke zbornice namerava zahtevati več izprememb na tozadevnem zakonskem načrtu, tako da se načrt vrne poslanski zbornici ter se vsa zadeva zavleče najbrže za celo leto. Med drugimi zahtevajo tudi privatne železnice, naj bodo glede svojih uradnikov izvzete.

— **Tiskovni zakon**. Pododsek tiskovnega odseka je končal delo na novem tiskovnem zakonu. Poročevalec dr. Sylvester bo v kratkem dokončal svoje poročilo, tako da novi tiskovni zakon kmalu pride pred zbornico.

— **Imunitetni odsek** je sklenil, da grofa Sternberga ne izroči; zahtevalo ga je sodišče zaradi žaljenja Veličanstva.

— **Ogrska vlada** je razpustila izvrševalni odbor ogrske koalicije, ker je le-ta objavila razglas, da ni treba priznati za veljavne pogodb, ki jih je sklenila vlada brez pooblastila zbornic, in ker je pozival denarne zavode, naj ne dovolijo vladi najmanjšega kredita ter proglasil kraljeve komisarje za brezpravne, plačevanje davkov je nedomoljubno i. t. d. Vendar bo deloval odbor na tihem še nadalje ter se bojeval protiustavni vladi.

— **Izvrševalni odbor rumunske narodne stranke** je v svoji zadnji seji sklenil manifest na rumunski, slovaški in srbski narod, kjer določuje stališče

nemadarskih narodnosti v sedanji krizi. Manifest določa tudi vse potrebno za slučaj novih volitev.

— **Nemčija proti Poljakom**. Pruska naselbinska komisija je v preteklem letu vkljub pomnoženemu fondu nakupila med Poljaki le 325 posestev proti 447 leta 1904., pri tem pa je morala plačati hektar za 160 mark dražje kot dosedaj. Na prodaj je dobila le male kmetije, a nobenega veleposestva. Najbolj pa jezi komisijo, da je med njenimi naseljenci le malo narodno zavednih ljudi, temnc čestokrat zopet prodajo od komisije za nizko ceno kupljena posestva z dobičkom nazaj Poljakom, tako da ima komisija le velike stroške.

— **General Steselj kriv!** Komisija, ki je preiskavala portartursko predajo, je končala svoje delo. Prepričala se je, da je bila predaja prezgodnja ter ne skrajno nujna. Dognalo se je nadalje, da poročila generala Steslja niso bila resnična, ker je bilo ob času kapitulacije število za boj sposobnih mož večje, kakor pa je poročal Steselj. Živil je bilo dosti še za en mesec. Vsled tega je komisija sklenila izročiti Steslja sodišču. Tudi Linevič baje zahteva, da se s Stesljom sodnijsko postopa. Zadevo bo seveda razjasnila šele sodnijska obravnava.

— **Slovanska liga**. Kakor poroča „Rus“, se sestavi v kratkem v Petrogradu velika politična organizacija pod imenom „Slovanska liga“, katere namen bo uresničiti panslavistično združenje v mirno protitežje proti agresivnim načrtom bojevitiga germanstva.

— **Proračun za Macedonijo**. Po dvamesečnem delu je mednarodna finančna komisija za tri macedonske vilajete sedaj dogotovila proračun za turško leto 1322 (14. marca 1906 do 13. marca 1907). Proračun izkazuje 84.556.662 piastrov za civilno upravo, 147.915.985 piastrov za vojaško upravo in 35.422.109 piastrov za afekcij, tedaj skupno 267.894.756 piastrov. Izdatki so za 13.918.815 piastrov večji, kot so bili lani. Dohodki so proračunjeni na 190.405.919 piastrov, to je za 17.168.200 piastrov več kot lani. Not. davki so: osebna dohodarina, kolektivna in oproščevalnina od vojaščine. Skupni primanjkljaj znaša 82.255.636 piastrov, ki jih mora plačati turška vlada v dvanajstih mesečnih obrokih po 68.546 piastrov.

— **Volilna preosnova na Ruskem**. V pruski zbornici je naznanil predsednik, da je predložila vlada zakonski načrt o pomnožitvi poslancev in o izpremembi volilnih okrajev in krajev za pruski deželni zbor.

— **Položaj v Mandžuriji**. V Tokiju nihče ne veruje, da bi Rusi popolnoma zapustili Mandžurijo. Sezidali bodo na obmejnih železniških postajah vojašnice. Istočasno se pripravljajo Japonci za razstavo v Mukdenu, ne da bi prašali za dovoljenje kitajsko vlado. — Rusija misli pustiti v Mandžuriji 150.000 vojakov, a onstran bajkalskega jezera še 10 drugih divizij. Graditi misli tudi ob vseh težkočah, s katerimi se mora boriti, strategijsko železnico do Turkeстана.

— **Železniška zveza med Ameriko in Azijo**. Pretekli četrtek je zborovala v Peterburgu komisija, ki se je posvetovala o železniški zvezi med Azijo in Ameriko. Severno ameriške železnice nameravajo zvezati z 47 km dolgim podmorskim predorom pod Behringovim prelivom z rusko zakodno sibirsko železnico. Američani so že dolgo časa delovali na zvezo, a ruske oblasti so ugovarjale, ker so Američani zahtevali tudi odstop ruskega ozemlja. Ker so Američani precej odjenjali, so postali Rusi naklonjeni načrtu. Proge prično graditi istočasno na obeh stra-

neh, velik del potrebščin nameravajo naročiti v Rusiji in upoštevati hočejo ruske želje pri določitvi proge. V Aziji bi se ločila nova proga na postaji Kausk, 5000 km od Peterburga, zahodne sibirskje železnice. Proga bi vodila do severozahodnega sibirskega rta, kjer bi se nagnila v predor pod Behringovim prelivom in bi se zvezala pri postaji Anconver v Alaski s kanadsko pacifiško železnico. Ruski delavci bi naredili 5000 km. Ameriški kapitalisti so izjavili, da jamčijo za 54 milijonov funtov šterlingov osnovne glavnice, ne da prevzame Rusija jamstvo. Nova proga bi bila dolga 7500 kilometrov.

— **Japonsko bodovje na Angleškem.** V Londonu pričakujejo, da meseca maja priplove japonsko brodovje pod poveljstvom Toga pred London.

— **Stavka francoskih mornarjev.** V Marsilji se je 6093 francoskih mornarjev izjavilo za štrajk, 734 proti.

— **Vstaja na Filipinskih otokih** povzroča velike skrbi severoameriškim Zedinjenim državam. Američani postopajo namreč zelo strogo z uporniki. Generalu Woodu so očitali, da je v boju z vstaši rodu Moros na Davoski gori dal pomoriti celo žensko in otroke. General je naglašal v svojem opravičevalnem pismu, da so se borile ženske v prvih uporniških vrstah in so držale otroke pred seboj. Vojaki v boju niso mogli ločiti otrok in žensk od moških upornikov. Na kongresu pa niso bili zadovoljni z Woodovim poročilom in bo najbrže odpoklican.

— **Vstaja v nemški Afriki.** Državni zbor je odobril v tretjem branju četrti naknadni kredit za vstajo v Afriki v znesku 30.600.000 mark. Na vprašanje socijalnega demokrata Ledebura je odgovarjal vojni minister, da ni mogoče odpoklicati vojaštva iz Afrike, ker bi sicer takoj iznova izbruhnili vstaja, a med južnimi Hotentoti že itak divja revolucija.

— **Maročanska konferenca.** Avstroogrška posreduje zaradi policijskega vprašanja v Maroku. Ker se zdi, da sta s tem zadovoljni Nemčija in Francija, je položaj zopet bolj pomirljiv. Avstrija predlaga: Pri diplomatskem nastopstvu v Tangeru se nastavi neutralni generalni inšpektor policije, ki bo pod kontrolo diplomatov.

Dopisi.

— **Iz okolice Št. Jur ob juž. žel.** Dne 18. marca t. l. se je ustanovila za okolico Sv. Jurja ob juž. žel. nova požarna bramba s slovenskim poveljništvom, katero bo tudi pristopilo k zvezi slov. gasilnih društev.

Gospodje iz Štor. kakor tudi celjski „Feuerber“ so se grozno trudili po svojih odposlancih in z različnimi obljubami, da bi društvo vpeljalo nemščino in seveda obenem nemški „komando“ in se s tem izneverilo svojemu materinskemu jeziku ter pripomoglo tako hitrejšemu ponemčevanju celjske okolice. Čudom pa se čudimo in se z vso opravičenostjo zgražamo nad tem, da se je tudi „predični“ župan okolice Sv. Jurja ob juž. žel. gosp. Klanjšek Blažek ali kakor se piše Blaž Urleb posebno potegoval za nemški „komando“, in je že baje požarni brambi obljubil podporo od občine le pod tem pogojem, če vpelje nemški „komando“. Pravijo, da se je tudi šentjurski c. kr. žendarmerijski „vachtmeister“ posebno potegoval za nemški „komando“. Prihodnjič bi mu priporočali, da se bolj briga za svoje uradne posle, kot pa dela agitacijo za mater „Germanijo“.

Da so okoličani nad g. Urlebom, kateri je v novejšem času tako za nemščino vnet, akoravno še ne ve, kaj

se pravi usel po nemški, posebno ogorčeni, je samo ob sebi umevno, in hočejo občinarji prihodnjič z njim pošteno obračunati. Presenetilo nas je tudi, da se za to novo društvo ni brigal nobeden šentjurskih učiteljev in noben drugih odličnih okoličanov.

Vprašamo vas, gospodje učitelji, ali ste samo učitelji za občino trg Sv. Jurja ob juž. žel., ali tudi za okolico, in če ste tudi za slednjo, zakaj ne prihajate v našo sredino, da bi nas o čem poučili in nas spodbujali k narodnosti? Upamo, da vas prihodnjič vidimo tudi v naši sredini!

Da pa se je preprečila srčna želja Štorjanov in Celjanov po nemškem „komandu“, je glavna zasluga našega vrlega domoljuba tukašnjega veleposestnika dr. P., ki je prihitel v skrajni sili nam v pomoč in nas z navdušenimi govori spodbujal k narodni zavesti, nam mnogo lepega in poučljivega povedal, vrh tega pa še žrtvoval lepo svoto za ustanovni zaklad in nam zagotovil tudi nadalje svoje moralne in gnotne podpore, za kar mu izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Da pa bo mogoče naši požarni brambi v uspeh bližnjemu in v blagor narodu delovati, obračamo se s tem na vsa bratska društva, posebno pa na vse rodoljube naše mile domovine, da nam priskočijo z moralnimi in gnotnimi podporami, da ne omagamo.

Delajmo, dokler je še čas, in čas je še! Naznanjamo še, da se je volil načelnikom gosp. Ivan Grajzl, posestnika sin v Cerovcu, pošten in vrl domoljub, o katerem pričakujemo, da bo s spretno in krepko roko vodil svoj „slovenski komando“ v prid bližnjemu in blagor domovine.

Šentjursčan.

— **Iz Čadrama.** (V pojasnilo k poročilu zborovanja „Učiteljskega društva za konjiški okraj“ v 32. številu „Domovine“ z dne 16. t. m.)

V omenjenem poročilu je moj predlog glede kmetijsko-nadaljevalne šole nekoliko prepovršno zabeležen, kar se takoj razvidi iz urednikove opombe. Da si pa javnost ne bode krivo tolmačila dotičnega predloga, dovoljujem si celo zadevo pojasniti:

Štajerska kmetijska družba se je na občnem zboru leta 1904 izrekla za upeljavo obvezne kmetijsko-nadaljevalne šole, ob enem pa tudi za skrajšanje sedanjih 8 letnih šolskih dob na 6 ali 7 letno. V seji dne 10. prosinca t. l. pa je odbor imenovane družbe že sklenil, tozadevne temeljne določbe in učne načrte v svrhu izvršitve predložiti dež. šol. svetu.

Da se bomo razumeli, moram takoj izrecno poudarjati, da učiteljstvo nikakor ne protivi ustanovitvi nameravane kmetijsko-nadaljevalne šole, ker je isto o potrebi kmetijskega pouka — zlasti v šolah na kmetih — dovolj prepričano; saj se vendar večina učiteljstva rekrutira iz kmetijskih slojev in ve torej dobro, da našemu kmetu manjka strokovne izobrazbe.

A čemur se učiteljstvo mora postaviti po robu, je zahteva družbe, da se naj kmetijsko-nadaljevalni šoli na ljubo skróči sedanja 8 letna šolska doba v 6 ali 7 letno. Edino proti temu se upira učiteljstvo in sicer v blagor kmetijske-nadaljevalne šole same, ker namreč ta ne bode dosegla nikdar zaželjenega smotra, ako se priklopi na skrajšano 6 ali 7 letno šolsko dobo.

Kmetijska-nadaljevalna šola bode imela namreč celo drugo nalogo, kakor jo ima ljudska šola; ona bode morala svoje gojence in gojenke kolikor toliko strokovno (za kmetijstvo) izobraziti, ne pa pouk ljudske šole nadaljevati. Da pa bo tej ralogi koš, morajo učenci in učenke imeti za tak pouk dovolj

splošnega znanja in biti dovolj duševno zreli.

Tega pa skrajšana 6 ali 7 letna ljudska šola pri sedanjih razmerah ne more nuditi, posebno na kmetih ne. Pomisliti nam je le treba:

1. da je otrok vendar v zadnjih dveh, t. j. v 7. in 8. šol. letu najspodobnejši za pouk in istinito v tem času tudi največ pridobi;

2. da skoro polovica otrok zaradi preslabega telesnega razvoja ne more začeti z dovršenim 6. letom obiskovati šole;

3. koliko se zamudi po zimi zaradi slabih potov in slabega vremena, po leti pa zaradi dela, ozir. nemarnosti ali nevednosti staršev;

4. kako neugodno vplivajo na duševni razvoj opojne pijače, s katerimi se zalaga žal ne samo šolska mladina, ampak celo že deca v zibeljki;

5. kako se od raznih strani deluje zoper šolo in učiteljstvo, bodisi namenoma ali iz neumnosti;

6. da učiteljstvo — posebno mlad naraščaj — ponajveč strada in je prisiljeno se ukvarjati z vsakovrstnimi postranskimi zadevami, da zamore životari, namesto da bi se gnotno dovolj podprlo, moglo baviti samo s svojim poklicom itd.

Torej: Ustanovite le kmet.-nadaljevalno šolo brez pomisleka, a priklonite jo — da ne bode mrtvorjen otrok — na popolno 8 letno šolsko dobo brez vsakih olajšav, ne pa na pristrizeno 6 letno šolo in — učiteljstvo je prvo, ki jo pozdravlja! Ako pa kmetijska družba ostane pri zahtevi, da se doba za ljudsko šolo najskrajša na rovaš kmet.-nadaljevalne šole, potem so pa učitelji-njje te družbe moralčno prisiljeni, njej pokazati hrbet.

V tem smislu je bil stavljen in enoglasno sprejet moj s temi vrstami — mislim dovolj — pojasnjeni predlog.

V Čadramu, dne 19. sušca 1906.

Anton Brumen.

— **Iz Biša pri Ptuj.** Da se spolni želja župljanov ter želja umrlega našega dobrotnika g. dr. Jožefa Muršeca je sklenil odbor občine Biš, da se ustanovi gasilno društvo, s slov. poveljnim jezikom prvo v lepih Slov. goricah. — Županstvo se je obrnilo do g. dr. Leva Krefta, načelnika požarne brambe pri Sv. Jurju ob Ščavnici s prošnjo, naj pride k nam in nam z nasveti pomaga. — V nedeljo, dne 11. t. m. je prišel z gosp. Ivanom Košarjem, pregledovalcem orodja pri Sv. Jurju ter g. Francem Domajnko, načelnikom društva v Okoslavcih. — Ob 4. uri popoldne otvori zborovanje župan g. Lubec, pozdravi goste in poda kot enoglasno voljen načelnik shoda besedo g. dr. Kreftu. Ta prečita in razloži društvena pravila ter končno izraža željo, naj bi najnovejša posestrima začela v vinorodnih Slov. goricah prejkoprej delovati, naj bi rastla in se krepko razvijala. — Nadučitelj Reich se g. govorniku pristrčno zahvali. — V odbor se s klikom volijo: Ignac Gomzi za načelnika, nadučitelj Reich za tajnika in za odbornike posestniki: Janez Lubec, Jožef Murko in Fr. Kocmut. — Sledila je prosta zabava, med katero se je spregovorila marsikatera navduševalna beseda.

— **Iz Ormoža.** (Volitev v okrajni zastop). Slovenci smo pač uboge pare! Ako v kakem si bodi zastopu z odločno večino prodremo in je ves up naših nasprotnikov na zmago zgubljen, skušajo nas oblastva begati s tem, da nam delajo vse mogoče ovire, provzročajo nepotrebna pota in stroške, razlagajo postavne v našo škodo in skoraj bi morali verjeti, da ima postava za Slovence drugo veljavo kakor za Nemce.

Dne 15. t. m. je sklicalo c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj novoizvoljene zastopnike okrajnega zastopa, da odobrijo volitve in volijo odbor. Po običajnem uvodu pozivlja vladni zastopnik k volitvi komisije, katera naj pregleda volilne listine. Našla je, da se volitev mesta Ormož ni postavno vršila, ker pri volitvi ni bilo postavno število odbornikov navzočih.

Zoper postopanje vladnega zastopnika pri volitvi v skupino občin predložen je bil ugovor, o katerem se je vnela dolga debata. C. kr. okrajni glavar je odklonil 6 glasov, ker so isti volilci že v skupino veleposestva volili in po zakonu (razlaga on) ima vsak volilec pravico voliti le v eni skupini. Dokazivalo se mu je, da on krivo razlaga ta š., ker — recimo —: A je veleposestnik; kot tak si ne da kratiti svoje pravice in voli v skupino veleposestva. Občina pa ga izvoli za volilnega moža v skupino občin; on kot tak ni zaseben volilec, pač pa pooblaščenec za volitev v to skupino. Temu dokazu zastopnik vlade ni pri-trdil in se upiral na besedilo zakona.

V daljni debati se je dognalo, da, ako je razlaga zakona (po mnenju glavarja) pravilna, je tudi volitev trga Središče nepostavna, ker izmed 12 odbornikov so štirje volili že v skupini veleposestva. Za volitev v Središče tedaj manjka tridesetina odbornikov, torej je tam volitev v skupino trgov nemogoča. Tudi temu se da odpomoči — pravi glavar —, c. kr. namestnija naj določi, da tam 8 odbornikov tvori postavno $\frac{3}{4}$ občinskega zastopa in volitev se lahko vrši.

K tej pripombi ponudil se je med drugimi glavarju sledeči slučaj: Mogoče bi bilo, da se v občinski zastop Ormož ali Središče voli 12 odbornikov, kateri so vsi veleposestniki in vsi se poslužijo svoje pravice, ter volijo v skupini veleposestva. Kdo naj zdaj v Ormožu ali Središču voli v skupino mest in trgov — ker vsi odborniki so že v skupino veleposestva volili? Za ta slučaj c. kr. okrajni glavar ni vedel odgovora. — Priporočalo se mu je, da se v tej zadevi pri c. kr. namestniji informira — na kar je izpovedal, da je že bil tam, in mu je namestništvo to navodilo dalo.

Radovedni smo, kdaj in kako bo ta zadeva rešena.

(In takšni razlagalci zakonov so pri nas — c. kr. okr. glavarji?! Op. ur.).

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Politično društvo „Naprej“** ima svoj V. redni občni zbor v četrtek, dne 6. malega travna t. l. zvečer ob 8. uri v mali čitalniški dvorani v „Narodnem domu“ v Celju s sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajničarja, 4. volitev odbora, 5. slučajnosti.

— **Predavanje.** Prihodnjo sredo dne 28. t. m. predava g. dr. Ljudevit Stiker „o bistvu in načinu izražanja poslednje volje“. Mnogokrat se napravljajo poslednje volje, katerih vsebina rodi popolnoma protivne posledice resnični želji zapustnikov. Nešteto pravi ima svoj vzrok v nepravilno ali nejasno izraženih oporokah. Posebno pri takozvanih fidejkomisaričnih substitucijah se mora zelo previdno postopati, ker imajo sicer navadno koristi čisto tuje osebe, na katere se zapustnik mislil ni, oni pa, katerim je hotel sporočiti svoje premoženje, navadno nimajo nikakih koristi od takih volil. — Namen predavanja je torej pojasniti, na kak način naj se izražajo in sestavljajo postavno veljavne po-

slednje volje, katere je potem zapuščinska oblast dolžna upoštevati in katere so v stanu izvršiti resnično zapustnikovo poslednjo voljo ali testament. Gotovo je hvalevredno tako poučno predavanje in pričakujemo večje vdeležbe, kot je bila zadnja sredo. — Poročilo o predavanju g. dr. Rajha prinesemo v ponedeljek.

— „Narodna čitalnica“ v Celju hoče oživitvoriti javna predavanja. Zato vabi odbor na sestanek, ki se vrši jutri, dne 24. t. m., v čitalniški knjižnični dvorani ob 8. uri zvečer, vse one, ki se za stvar zanimajo.

— Šolo za organiste v Celju, ki stoji pod vodstvom g. Karla Bervarja, je pohvalno omenil časopis „Gregorianische Rundschau“ v Gradcu.

— Izginil je 33letni mizarjski mojster Anton Koželj iz Celja. Živel je v dobrih razmerah in je vzrok samomora neznan. Bil je zadnji čas vedno pobit in je vedno mislil na samomor. Trupla doslej niso našli, a sumijo, da je v Savinji.

— Težkim srcem se ločuje zima iz naših krajev. Včeraj še nam je zopet za slovo cel dan trosila bele kosmiče.

— Vitez Berks in tovariši so interpelirali v 397. seji dne 22. t. m. železniškega ministra radi jezikovne ravnopravnosti na železniški progi Celje-Velenje. Kakor znano, imamo na tej progi na postajah izključno nemške napise.

— Škofjavar pri Celju. Hudo so tu nekateri navdušeni za „tajč“-komando. Pa je res hudo, ljudje božji — pomislite vendar: Pri nas v Škofjivasi in Šmarjeti je toliko takih, ki pravijo — kaj bomo s slovensko komando, ko pa slovensko ne znamo. Nemško pa seveda še manj znamo — ali nismo torej res pomilovanja vredni in usmiljenja. — Vi drugi Slovenci, kar Vas je v Škofjivasi, Šmarjeti, Trnovljah in tod okoli — pa se nam smejite, pa res ne pomislite, kak siromak je človek, ki ne zna pri nas ne slovensko pa ne nemško.

Pa oče Pesan se posebno veselijo nemške komande, nemška pa mora biti, pravijo — naj pa stane že ta neumnost, kar hoče!

Vi Slovenci in vsi drugi pametni ljudje — ne smejte se nam — imejte z nami potrpljenje in usmiljenje!

— Št. Jur ob juž. žel. Dne 19. t. m. zvečer ob pol 10. uri so našli na železniški progi Št. Jur-Štore blizu št. jurskega kolodvora nezvestnega in strašno poškodovanega mesarskega pomočnika Ant. Rataja. Govori se, da se je peljal iz Grobelnega in na vlaknu zaspal. Ko se je prebudil in spoznal, da je že mimo Št. Jurja, kjer bi bil moral izstopiti, je pa skočil iz vlaka. Peljali so ga v celjsko bolnišnico.

— Kalobje. Dne 13. t. m. vršile so se na Kalobju občinske volitve. V odbor je izvoljenih nekaj precej zavrednih kmetov ter domači župnik in nadučitelj. Upamo, da bo novi odbor skrbel za to, da pride občina Kalobje na boljše narodno stališče, kakor je bila dosedaj.

— Iz Laškega. V nedeljo, dne 1. aprila se vrši v pivnici § 11. poučno predavanje z zanimivim vsporedom gospodarske in politične vsebine. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina prosta. Obljubili so sodelovanje gospodje iz Ljubljane in iz Celja. Vabimo vsakogar, bodisi tržan ali okoličan, da se gotovo udeleži tega predavanja.

Odbor bralnega društva.

— Brežice. Nadporočnik Fric Kreulitsch 16. pešpolka v Zagrebu, ki je v nedeljo ponesrečil na lovu v Lekeniku pri Sisku, je bil pripeljan 21. t. m. v Brežice in slovesno pokopan. S krsto se je pripeljalo 38 čast-

nikov ter godba omenjenega pešpolka. Na kolodvoru je čakalo več uradnikov; pogreb je vodil župnik g. Jože Mešiček. Pogreba se je vdeležilo veliko ljudi. — Pravi vzrok nesreče ni še v Brežicah znan; govori se, da ga je nek neznan človek vstrelil, zopet drugi govorijo, da ga je eden lovcev vstrelil po neprevidnosti.

— Brežice. Naši sovražniki so privabili v Brežice nekaj zagrizenih nemškutarčkov, da bi vničili naše poštene obrtnike. Eden teh janičarjev je Rothhemmel, steklar v Pufštajnu. Ker se nihče za njegovo trgovino ni zmenil, najel je nekega Ljubljana, ki je svojo preteklost in ugodno existenco vtopil v alkohol, da za njega v Brežicah in okolici agitira. Pazite okoličani, na Rothhemmelovega agenta, na njegove slike ter steklo in porcelan. Slovenska tvrdka Jože Boečio in narodna tvrdka Uršič & Lipej imata veliko zalogo stekla ter porcelana, Anton Umek pa šipe in okvire, slike, sploh okrasnega blaga. Svoji k svojim!

— Shod županov, svetovalcev in odbornikov brežiškega okraja se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. v Brežicah ob pol 3. uri popoldne v „Nar. domu“. Na dnevnem redu so važne zadeve.

— V Št. Ilju v Slov. goricah je kupila „südmarka“ veleposestvo gospe Kumbholz, ki je odločevalo doslej pri obč. volitvah, ker je posestnica dala vedno pooblastilo Slovincem. Tako torej mora pasti ta postojanka?

— Požar je uničil pri Veliki Nedelji gospodarsko poslopje, orodje in krmo posestniku Francu Ranšu v Trgovišču.

— Notar Fr. Stupica, ki je premeščen iz Trziča v Št. Lenart v Slov. goricah, odide iz Trziča 26. t. m. ter nastopi novo službo 2. aprila.

— Suroveži. Jakob Jug iz Sp. Korene pri Sv. Lenartu na Štajerskem se ga je 6. januarja v Kranjčevi gostilni v domači vasi tako navlekel, da je legši pod drevo sosedne hiše takoj zaspal. Iz Kranjčeve gostilne so kmalu za njim prišli bratje Franc, Mihael in Ivan Januš, ki so zagledali Jaga spečega pod drevesom. Zgrabili so vsak lesen drog in začeli udrihati po njem, da so ga smrtno nevarno poškodovali. Ko je bil Jug ves premlačen, so ga nesli suroveži v hlev Simona Čučka in mu pobrali ves njegov denar v znesku 49 K. Mariborsko sodišče je obsodilo Franceta Januša na 10, Mihaela na 8 in Ivana na 4 mesece težke ječe.

— Mlinski kamen se je razletel v mlinu Gabrijela Wolfa v Št. Petru pri Radgoni. Pri tem je zadel velik kos delavca Franca Wurzingerja na glavo, da mu je razbil črepinjo in da je bil ranjenec takoj mrtev. Kamen je bil že precej razpokan.

— Tatinska družba. V Ljutomeru in okolici se je zadnje dve leti izvršilo mnogo prav predrznih tatvin. Okradene so bile celo postaje za streljanje zoper točo. Sedaj se je posrečilo prijeti predrzne uzmoviče, in sicer so bili to viničarski sinovi Fran Hanžekovič, Rudolf Petek in Fran Rožman. Mariborsko okrožno sodišče je obsodilo Hanžekoviča v 10, Rožmana v 9 in Petka v 8 mesecev ječe.

— Na narodne učitelje. Na dvo-razredni ljudski šoli v Kaplji, okraj Arvež, je razpisana do 15. aprila služba učitelja za provizorno ali definitivno nameščenje. To je razun Sv. Duha edina šola v tem okraju, ki ima še slovenski poučni jezik (v 1. šolskem letu). Župnija je skoraj popolnoma slovenska, kraj je posebn poleti romantičen, šola je v drugem plačilnem razredu ter se bo kmalu morala razširiti v trirazrednico. Želeti bi bilo, da se oglasi čimveč slovenskih učiteljev, da ne dobi službe trd Nemec.

— Medsebojen silobran. 19letni Alojzij Mavko je 20. decembra pr. l. prišel v hišo svojega očima Antona Kavčiča v Sagajščaku pri Ljutomeru nekoliko pijan. Očim se je vsled tega začel kregati, Mavko ga je pa zgrabil za vrat, ga davil ter ranil z nožem na roki. Ko je skočil po puško in jo basal, da bi Kavčiča ustrelil, ušel mu je tak svojemu sorodniku Matevžu Kavčiču, kamor je pribežal tudi njegov rejnec Anton Rojko pred nasilnim Mavkom. Ko je čez dva dni prišel Mavko z njima skupaj, skočili so si vsi trije v lase in Mavko jih je dobil s kamnom in sekirico po glavi in sploh, kamor je padlo. Vsled tega so prišli vsi trije pred mariborsko sodišče, kjer so se zagovarjali vsi s silobranom, a bili obsojeni in sicer Mavko na 6 mesecev, Kavčič in Rojko pa vsak na 6 tednov zopora.

— Profesor Frischauf je napisal brošuro, v kateri brezobzirno odkriva resnico glede „oboževanja“ alpinista in geografa Richterja. Pa so padli po njem nemški burši, ki brošure seveda niti čitali niso, in padli so po njem profesorji graškega vseučilišča (med njimi Slovenci Murko in Štrekelj!). Zaznanjemo, da bo prof. Frischauf izvedel stvar do konca pred sodiščem.

— Imenovanje. Profesor državne realke na Dunaju, dr. Karl Roschberg, je imenovan deželno-šolskim nadzornikom in prideljen dež. šolskim svetom za Štajersko in Koroško. Tako so torej naši slavni mogotci to po Slovincu Storniku izpraznjeno mesto spremenili zopet v „nemško posest“.

— Štajerska kmetijska družba je imela svoj 83. občni zbor dne 21. t. m. v Gradcu. Udeležba je bila velika. V l. 1905. je bilo prejemkov 254.692 K 54 v., izdatkov 192.218 K 82 v., torej prebitka 62.473 K 72 vin. Na predlog osrednjega odbora se je podelila med drugimi srebrna družbina medalja Ferd. Rošu, dež. posl. v Hrastniku, častna priznanja pa Francu Kallanu v Trbovljah in Francu Peklarju v Dolu.]

Kranjsko.

— V Mokronogu je dne 18. sušca umrl 79 let stari posestnik in notarski uradnik g. Anton Žgajnar, ki je več kot 40 let vedno pri c. kr. notarijatu v Mokronogu služboval. Pokojnik je bil pošten človek in nad vse zvest služabnik.

— V občini Dragi na Kočevskem, o kateri smo poročali svoje dni, da se v njej že od nekdaj bije hud boj med Slovenci in Nemci, so zmagali pri občinskih volitvah minolo soboto s pomočjo vlade Nemci. Vlada je razpisala volitve baš ob času, ko je velik del slovenskega prebivalstva za kruhom po svetu. Isto falotstvo, isto barabstvo kakor pri nas!

— Umrla je v Kamniku, dne 19. t. m. Izabela pl. Franck roj. grofica Byland-Reydt, teta ministru notranjih zadev in mati vitezu Franck-u, polkovniku v pok., v starosti 79 let.

Koroško.

— Angleški kralj na Koroškem. Na svojem potovanju iz Benetk v London obišče letošnje pomlad angleški kralj Koroško, in sicer izstopi v gradu Tentschach nad Celovcem, kateri grad je last angleškega poslanika Goschena.

— Živo srebro na Koroškem. V Niederscharingu na Koroškem so našli pred kratkim debelo žilo živega srebra. V takozvanem Martinovem in Jožefovem rovu je ta žila debela od enega do treh metrov, dolga pa 700 metrov, v bližini teh rogov pa je plast, ki ima do 20 metrov rude.

Primorsko.

— Volitve v tržaški okolici za mestni svet in deželni zbor tržaški se vrše v nedeljo, dne 25. t. m. Slovenci kandidirajo: v I. vol. okraju Ivana Sancin-Drejača pok. Mateja, v II. okraju dr. Otokarja Rybáfa, v III. okraju dr. Edvarda Slavika, v IV. okraju Ivana Gerdola, v V. okraju Ivana Goriupa in v VI. okraju Alojzija Goriupa. Volilno gibanje je silno živahno.

— Gozdni požar. V nedeljo zjutraj je nastal na nekem hribu blizu Rihemberga na Goriškem požar, ki je uničil 4 hektare obsegajoče gozdne nasade. Škode je 2000 K in jo trpi društvo za pogozdovanje Krasa.

Slovanski jug.

Pismo iz Hrvatske.

Zagreb, 6. sušca 1906.

★ Sestanek ogrskih in hrvatskih odposlancev na Reki se je konečno odgodil na negotov čas. Nasim mažaronom je s tem odleglo.

Zadnje čase je nek zagrebski dnevnik prinašal vesti, da se v mero-dajnih krogih dela resno na to, da bi se pri državnih železnicah na hrvaški zemlji uvedel hrvaški službeni jezik. Razvila se je radi tega živa polemika, v kateri se je naša mažaronska stranka zopet hotela pokazati kot braniteljica naših narodnih pravic. Zadnji čas je polemika v tej zadevi zopet utihnila.

Positivni uspeh zadnjega zborovanja na Reki je oživitvorjenje skupne oporbene organizacije za Hrvatsko in Dalmacijo.

V kratkem imamo volitve v občinski zastop mesta Zagreb. Vsestranke se strastno pripravljajo na nje. Frankovci in furtimaši ter mažaroni bodo šli v boj proti neodvisnemu meščanstvu. (Na drugem mestu smo poročali o dosedanjih izidih volitev. Op. ur.)

Med tem ko mažaroni skrbijo, da ne bi „rezolucijonaši“ omadeževali narodno „čast“, jo blatijo sami s vsakim svojim činom. Topot so se vrgli na „čast“ vseučilišča. Na našem vseučilišču je izpraznjena stolica hrvatske zgodovine, in modroslovna fakulta je predlagala v popolnjenje tega mesta zgodovinarja Ferda Šišića. Temelj vseučilišnega življenja je njegova neodvisnost. Bode naj središče narodno, iz katerega se širi svobodna veda in znanost. A naši mažaroni hočejo rušiti to samostojnost vseučilišča, in to vse za jednega svojega kandidata. Brez ozira na to, da se njihov kandidat dr. Šufflay ne more v ničemer meriti z profesorjem Šišićem, hočejo ga imeti na vsak način na tej stolici.

Naše narodno gledišče postane natečajno društvo, iz doma umetnikov napravijo navadni tingl-tangl.

Med doseljenimi Nemci v Sremu se že nekaj let sem razvija pangermanstvo. Nemški živelj se je gospodarski naglo silno okreplil, ker se je domači živelj baš isti čas jako izseljeval v Ameriko, ter so doseljenci kupovali zemljo po sramotnih cenah. Ta gospodarsko krepki živelj se je začel tudi politično organizovati, posebno ker so tej organizaciji kumovali iz „rajha“. V par letih so si Nemci osnovali dva politična lista „Deutsches Volksblatt“ v Rumi, središču svoje organizacije, „Semliner Volksblatt“ pa v Zemunu. Dobro jim je služil tudi bratomorni srbsko-hrvatski spor. Ti ljudje so postali počasi tako drzni, da niso za zadnjega bivanja bana v Sremu hoteli hoteli razobesiti hrvatskih, ampak pruske zastave. Ker teh niso smeli, niso razobesili nikakih. To se je konečno zdelo preveč tudi naši vladi, pa je za-

**Priprave za valjanje
perila (valjarje), - - -
pralne stroje, stroje
za izžemanje, omare
za led najboljše kon-
strukcije daje**

tvrdka

S. Berger

Donauf.

Wipplingerstrasse 29.

Ilustrovani cewki zastoj in poštnine prosto

(7/a) 104—56

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice

po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, kraje, šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitijske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vreče

vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje

pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice

umetne, pokrajinske in svetlečice od najpreprostejših do najfinejših izpeljave.

Molitveniki

za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi

za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir

v kasetah in mapah.

Zavitke za urade

v vseh velikostih.

Ceniki

za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. • Solidna in točna posredstva.

Vsaki dan sveže tropine

oddaja od 20. t. m. naprej
Deln. pivovarna v Laškem.

Občina Bizeljsko pri Brežicah razpisuje

mesto občinskega zdravnika

z letno plačo po 2000 kron.
Reflektantje morajo biti zmožni popolnoma slovenskega jezika in vposlati svoje ponudbe do 1. maja občinskemu uradu Bizeljsko.

Stanje hranilnih vlog
22 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne listine.

Rezervni zaklad nad 760.000 kron.

Sprejme se takoj gospodarski oskrbnik

vešč hmeljarstva. Pogoji po dogovoru. Ponudbe s prepisom spričeval pod naslovom „OSKRBNIK“ na upravništvo „DOMOVINE“.

Naznanjam, da sem v Celju, Gosposka ulica št. 24 otvoril popolnoma novo, moderne urejeno

krojaško obrt.

Priporočam se čast. duhovščini in sl. občinstvu v mnogobrojna naročila ter zagotavljam solida in ceno po potrebi.

(191) 3-1

J. Verbošek.

Dobrodoča gostilna

se da s 1. aprilom pod ugodnimi pogoji v najem. Natančnejše pogoje upravništvo „Domovine“.

Naprodaj je novozidana enonadstropna

hiša

15 minut od Celja. Obsega 7 stanovanj od 1 do 3 sobe; v hiši je tudi prodajalna, hlev itd. Prodajni pogoji jako ugodni. Natančnejše pogoje ALOJZIJ TERČEK v Zvezni knjigovoznici, Celje, (187) Schillerjeva cesta šte. 3.

Cunard Line.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja.

v Ameriko!
Vsakih 14 dni vozijo
Trst-New-York

parniki z dvema vijaki in brezčimnim orožjem opremljeni, 10.000 ton neseči. — Pojasnila in vozni listi se dobijo pri zastopniku

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana
Slomšekova ulica št. 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: CARPATHIA, v nedeljo 25. marca 1906. — ULTONIA, ponedeljek 9. aprila 1906. — SLAVONIA, ponedeljek 23. aprila 1906.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri bri galnicah najnovejšega sistema in nosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi za zastavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekala
iz Smichova. Podruž. Zagreb

Ti stroji delajo desno in levo, eno in drugo 30 do 35 m mlaza! Skladišče red potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem
podružnica R. A. Smekala.

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom
prodaja v vseh velikostih najboljših izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. BERGER
DUNAJ L. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah.

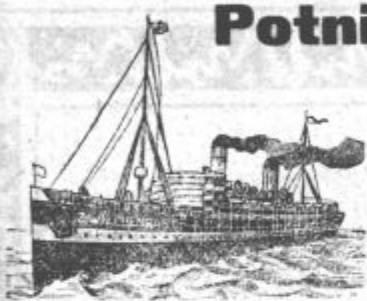
Modna trgovina JOS. HOČEVAR Celje, Kolodvorska ulica šte. 5

priporoča **svojo velikan-
sko zalogo** konfekcijskega
blaga za gospode in dečke.
Bogata izber najmoder-
nejših površnikov in oblek za
pomlad in poletje **po naj-
nižjih cenah.** Naročila po
meri se izvršujejo po **najno-
vejšem kroju** točno i ceno.
Pristno angleško blago je vedno v zalogi.

(183) 5-2

Potnikom v Ameriko v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov
ZWILCHENBART
BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; —
vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto.
— Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov
do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.
Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zanesljivo na nas in sprejel
bode brezplačno najboljša pojasnila. (83) 52-12

Cene primerno nizke. Delo solidno
in se v teku tedna izgotovi. Lišpa
ni treba odstraniti. Za vse v
snaženje izročene stvari se jamči.

H. VOLK

Šoštanj, Štajersko.

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na
par in elektriko, se priporoča za
snaženje vsakovrstnih oblek itd.

Zbiralnica v Celju pri gospodu

Josipu Hočevarju

krojaški modni salon, Kolo-
dvorska ulica.

(64) 67-27

Anton Kolenc, trgovec
v Celju, „Narodni dom“

— naznanja, da je otvoril —

v lastni hiši

Graška cesta 22 povojnoma
novo urejeno
trgovino s specerijskim blagom in
deželnimi pridelki

trgovina v Narodnem domu pa ostane kakor do
sedaj. Potrudi se bodem dobro in pošteno po-
streči z vedno svežim in dobrim blagom ter
prosim slavno občinstvo za mnogobrojni obisk.
(120) 46-6

Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo a

40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90

v naslednjih prodajalnah:

Leslovec, Peperko Tom.
Sila, Puttan N.
Selma, Strasser Paul.
Svetište, Malgaj Fr.
Sveti grad, J. Rožič.
Svetnik, Banerheim P.
Zeta, Jakša Ivan
Zetirje, Zuza Fr. (11) 41-33

Nova cerkev, Arlič Mih.
Polzela, Cizel Josip
Rečica, Konzumno društvo.
Zibika, Založnik J.
Št. Jurij ob j. ž., Kavčič M.
Št. Jurij ob T., Rizenan M.
Št. Peter, Korun Fr.
Šmarje, Stupica Ant.

Šmarje, Löschnik Jan.
Teharje, Wengust Fr.
Trnovlje, Pazarnic A.
Vransko, Schwentner K.
Vojnik, Zottl Fran.
Žasem, Gajšek Flor

Prodajalne v drugih krajih daje e. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje

vsakovrstnih pušk

za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod
popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokres-
nice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih
točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na
e. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. —
Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje
(9) zastoj in poštnine prosto. 50-43

**KAVO, RIŽ, južno
sadje, poper, itd. in
OLJE vseh vrst pro-
daja na debelo le
trgovcem in industri-
jalnim podjetjem - - -**

J. PIPAN & COMP.

Trst, Via Commerciale št. 5.

(10) 22-19 x x x

Tvrdka ustanovljena leta 1876.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo
porabo in
obrtne svrhe
vsake vrste.

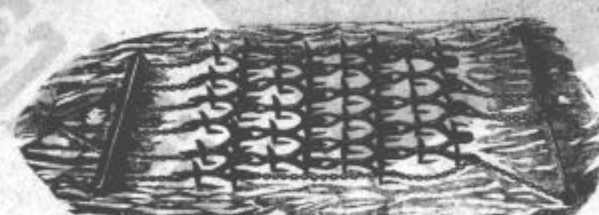
Velika
trpežnost in
vzorna
konstrukcija
usposobljajo

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.
stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih
svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (20) 52-12

Travniške brane, pluge

za globoko
oranje in razno poljedelsko orodje, trnjevo
žico, žične mreže za ograje priporoča

trgovina z železnino, MERKUR,
Peter Majdič, Celje.

Prodaja stavbenih potrebščin kakor traverz,
cementa, VODOVODNIH CEVI, cevi iz kamensčine.

(189) 2

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

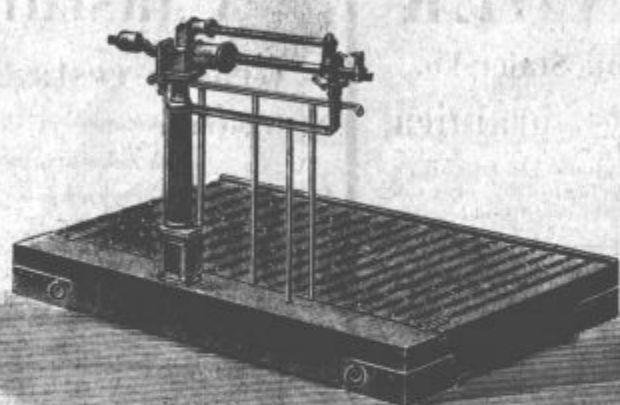
štiri in tričetrť odstotke

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
 Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(43) 50-10

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot dosedaj **4%**.

RAZLIČNE TEHTNICE.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

VSAKOVRSNE VODOVODE,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Izdelujem nove ter popravljam
 tudi stare. bodisi decimalke,
 premostne ali sploh vsake vrste
 tehtnic.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
 tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
 ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
 tudi židarska dela z jamstvom dobrega
 izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

bodisi iz studencev, vod-
 njakov ali hidravličnimi
 vidri, odkoder se voda lahko
 poljubno napelje bodisi v

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

VSAKOVRSNE ZELEZNE OGRAJE

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
 zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in**
skladišča ali pokopališča. — **Popolnoma železna**
okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, **napeljava strelovodov** itd.

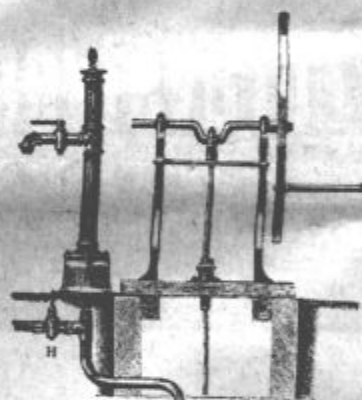
Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela
po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(19) 52-12

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključalničar
 CELJE, Poljska ulica št. 14.

Posojilnica v Celju v lastni hiši „Narodni dom“

POSJOJILNICA v CELJU, ki je bila leta
 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena,
 šteje sedaj nad **4100** združnikov,
 kateri imajo vsega nad **88.000** kron
 vplačanih deležev ter ima sedaj nad
6 1/2 milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K
 rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
 če tudi ni član zadruga ter jih
 obrestuje po **4 1/4%**; posojilnica plačuje
rentni davek
 sama, ne da bi ga odtegnila viaga-
 teljem. Posojila daje na osebni ali
 hipotekarni kredit proti **5 1/2%** in
 5% obrestovanju.

Posojilnica v Celju
 uraduje vsak dan dopoldne od
 9. do 12. ure, izvzemši nedelje in praznike.

Posojilnica v Celju uraduje vsak dan
 dop. od 9. do 12. ure, izvzemši
 nedelje in praznike.